

POSTANOWIENIE

Dnia 16 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z wniosku M. G.

z udziałem F. G.

o zniesienie współwłasności,

na posiedzeniu niejawnym 16 marca 2023 r. w Izbie Cywilnej w Warszawie,

na skutek skarg kasacyjnych obu stron

od postanowienia Sądu Okręgowego w Ostrołęce

z 22 kwietnia 2021 r., sygn. akt I Ca 106/21,

1. **odmawia przyjęcia obu skarg kasacyjnych do rozpoznania,**
2. **orzeka, że wnioskodawca i uczestnik postępowania ponoszą we własnym zakresie koszty postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 18 grudnia 2020 Sąd Rejonowy w Ostrołęce r. dokonał zniesienia współwłasności nieruchomości położonej w miejscowości O., składającej się z działek nr [...] i [...] (księga wieczysta nr [...]) o wartości 982 000 zł w sposób bliżej w tym orzeczeniu opisany, przyznając na własność wnioskodawcy M. G. i uczestnikowi F. G. bliżej opisane działki za dopłatą od uczestnika na rzecz wnioskodawcy w kwocie 23 000 zł. Po rozpoznaniu apelacji wnioskodawcy i uczestnika (braci), Sąd Okręgowy w Ostrołęce zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że nowo utworzone działki nr [...] i [...] przyznał na własność wnioskodawcy, a działki nr [...], [...] i [...] na własność uczestnika, ponadto zasądził od wnioskodawcy na rzecz uczestnika dopłatę w kwocie 98

475,50 zł oraz ustalił, że wnioskodawca poczynił nakłady na działce nr[...]2 o wartości 191 049 zł. Oddalił apelację wnioskodawcy w pozostałej części oraz apelację uczestnika. Wnioskodawca i uczestnik wnieśli skargi kasacyjne, w których oparli wnioski o ich przyjęcie do rozpoznania na przyczynie kasacyjnej objętej art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, służącym ochronie interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa, wkład Sądu Najwyższego w rozwój orzecznictwa i nauki prawa oraz eliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu nieważnym lub orzeczeń oczywiście niezgodnych z prawem. Stosownie do 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Z punktu widzenia funkcji oraz założeń skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, rolą „przedsądu” jest wstępna selekcja skarg pod kątem spełniania wymienionych wyżej kryteriów (przyczyn kasacyjnych) kwalifikujących skargę do jej przedstawienia Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wnioskodawca podniósł, że jego skarga jest oczywiście uzasadniona, ponieważ Sąd drugiej instancji w toku postępowania apelacyjnego i podejmowanych czynności decyzyjnych związanych z wydaniem zaskarżonego orzeczenia nie zrealizował funkcji rozpoznawczej i kontrolnej tego Sądu.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania na przyczynie objętej art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nakłada na skarżącego powinność wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia konkretnych przepisów prawa materialnego lub procesowego, naruszenia dostrzegalnego *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby zagłębiania się w szczegóły sprawy lub dokonywania jej

poszerzonej analizy. Należy też przypomnieć, że zgodnie z powszechnie aprobowanym w orzecznictwie i nauce prawa poglądem, o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje *per se* nawet oczywiste naruszenie konkretnego przepisu, lecz jego skutek polegający na wydaniu oczywiście nieprawidłowego orzeczenia, które nie może się ostać (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 r., Nr 13, poz. 230). W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi M.G. nie przytoczył konkretnych przepisów, które miały zostać rażąco naruszone, ograniczając do ogólnych twierdzeń o niezrealizowaniu przez Sąd drugiej instancji w tej sprawie funkcji rozpoznawczej i kontrolnej postępowania apelacyjnego. Należy przypomnieć, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania wraz z uzasadnieniem jest odrębną konstrukcyjnie i funkcjonalnie częścią skargi kasacyjnej i nie jest rzeczą Sądu Najwyższego poszukiwanie w innych częściach skargi argumentów na uzasadnienie podniesionych we wniosku twierdzeń. Z uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia wynika, że Sąd Okręgowy rozpoznał podniesione w apelacji wnioskodawcy zarzuty i w wyniku częściowego ich uwzględnienia zmienił zaskarżone postanowienie Sądu pierwszej instancji. Wnioskodawca połączył twierdzenie o niezrealizowaniu funkcji kontrolnej postępowania apelacyjnego z wywodami dotyczącymi błędnego ustalenia wartości budynków posadowionych na działce nr [...], stanowiących nakłady wnioskodawcy w trakcie trwania współwłasności. Tymczasem dokonane w tym zakresie przez Sąd Okręgowy ustalenia zostały oparte na zebranym w sprawie materiale dowodowym (w szczególności opinii biegłego z zakresu szacowania nieruchomości (k.377-378) sporządzonej po dokonaniu geodezyjnego podziału działki nr [...], zgodnie z którą na działce znajduje się budynek o powierzchni [...] z 1993 r. o wartości 84 783,71 zł. Z protokołu rozprawy apelacyjnej z 21 kwietnia 2021 r. wynika, że pełnomocnik wnioskodawcy – po zwróceniu uwagi przez przewodniczącą na treść opinii biegłego – przyznał, że w tym zakresie zaszła w apelacji pomyłka co do powierzchni budynku i jego wartości (k. 484). Nie ma zatem podstaw do przyjęcia, że skarga kasacyjna wnioskodawcy jest oczywiście uzasadniona z przyczyn podniesionych przez wnioskodawcę.

Uczestnik postępowania F. G. podniósł, że jego skarga jest oczywiście uzasadniona, ponieważ Sąd drugiej instancji naruszył art. 618 i 619 k.p.c., art. 321 k.p.c., 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. ze względu na rozliczenie z urzędu, przy zniesieniu współwłasności, roszczenia wnioskodawcy o zwrot nakładów w sytuacji, gdy roszczenie procesowe nie zostało zgłoszone i zdefiniowane w toku postępowania, a zatem orzekł ponad żądanie wniosku. Oczywista zasadność skargi kasacyjnej wynika także, zdaniem uczestnika, z naruszenia przez Sąd drugiej instancji art. 150 i art. 155 ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz § 22 pkt 1 i § 26 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 września 2004 r. w sprawie wyceny nieruchomości i sporządzania operatu szacunkowego ze względu na nieprawidłową metodologię ustalenia wartości przedmiotu zniesienia współwłasności i oparcie rozstrzygnięcia na opinii biegłego rzeczoznawcy, który przy wycenie nieruchomości posłużył się metodą kosztów odtworzenia budynków.

Powołując się na przytoczone wyżej uwagi dotyczące tej przyczyny kasacyjnej, należy podnieść, że uczestnik nie spełnił jej wymagań. Skonfrontowanie argumentacji przedstawionej we wniosku o przyjęcie skargi z motywami zaskarżonego orzeczenia nie potwierdza tezy o ewidentnej wadliwości postanowienia Sądu Okręgowego. Wbrew twierdzeniom F.G., zarówno w toku postępowania pierwszoinstancyjnego, jak w postępowaniu apelacyjnym, M. G. konsekwentnie domagał się rozliczenia nakładów w postaci budynków posadowionych na nieruchomości wspólnej, do których prawo wywodził z umowy dożywocia z 30 marca 1999 r. Nie pozwala to na podzielenie zarzutu naruszenia wskazanych we wniosku przepisów prawa procesowego przy rozliczaniu przez Sąd Okręgowy tych nakładów. Skarżący nie wykazał także rażącego naruszenia przez Sąd Okręgowy przytoczonych przez niego przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 344) i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 września 2004 r. w sprawie wyceny nieruchomości i sporządzania operatu szacunkowego (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 555). W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi skarżący pominął, że Sąd Okręgowy odniósł się do podnoszonych w tym zakresie zarzutów apelacji, wskazując na zasadność przyjętej przez biegłego metody określenia wartości

odtworzeniowej, ze względu brak podobnych transakcji rynkowych i zły stan techniczny budynku (s. 10 uzasadnienia).

W tym stanie rzeczy orzeczono, jak w sentencji.

ał